

Slipp smärta och kirurgi MED LASER

- Främsta fördelarna med laserbehandling är att bakterierna tas bort utan att skada den friska vävnaden och att patienten inte behöver bedövning, säger Talat Qadri, privattdandläkare i Enköping.

TEXT: Kerstin Orsén • FOTO: Talat Qadri

Nyfikenheten ledde till att Talat Qadri började forska om vilken effekt laserterapi har på parodontit. Efter åtta års forskning, vid sidan om arbetet på kliniken, lade han i höstas fram sin doktorsavhandling vid Karolinska institutet.

- Jag kom fram till att laserbehandling är mycket värdefull som komplement till traditionell parodontitbehandling. Behandling med scaling och root planing (SRP) kompletterad med laserbehandling gav signifikant bättre resultat för samtliga kliniska parametrar.

Talat Qadri har genomfört fyra studier, som visar:

- Att tilläggsbehandling med terapilaser signifikant reducerar tandköttsinflammation jämfört med enbart traditionell behandling (SRP).
- Att vid användande av terapilaser är gaslaser (Helium-Neon) mer effektiv än diodlaser (InGaAlP) av samma våglängd och

dos för att minska tandköttsinflammation.

- Jämfört med traditionell behandling ger en tilläggsbehandling med Nd:YAG tydliga förbättringar vid parodontit.
- Positiva effekter även på lång sikt av en enstaka behandling med Nd:YAG i kombination med traditionell behandling (SRP).

Så fungerar det

När man arbetar med Nd:YAG-lasern kommer ljuset ut ur en prob, som riktas mot behandlingsstället.

- Enklast kan man förklara det som under fysiklektionerna i skolan, då man riktade fokus av ett brännglas på svart papper och det började brinna. Ett vitt papper tog längre tid. Med lasern absorberas fotonerna bara i svart. Bakterierna är ofta lite mörka, p. gingivalis har till och med små mörka hår. Effekten blir att lasern "förångar" bakterierna selektivt utan att skada frisk vävnad, förklarar Talat Qadri. Men det är inte värme utan den selektiva absorptionen av

ljuset som ger effekten. Nd:YAG-laserns kirurgiska effekt går inte djupt in i vävnaden, endast någon millimeter.

- Om jag ska ta bort sjuk vävnad med Nd:YAG-laser, behöver jag bara en låg ut-effekt, det vill säga låg styrka. Det blir en väl avgränsad och selektiv behandling. Med terapilasern finns ingen risk att skada den friska vävnaden eftersom ingen värme genereras. Effekten här är baserad på fotokemiska processer i cellerna.

Hur påverkas kroppen?

- Man får ny vävnad snabbt. Lasern bionstimulerar vävnaden så att den regenererar snabbare. Inom några dagar bildas frisk vävnad och inom en vecka är allt läkt, berättar Talat Qadri. Eftersom den friska vävnaden inte skadas, läker det snabbare, blir mindre känsligt och patienterna kan börja borsta tänderna snabbare efter ingreppet.

patientfall

Patient född 1945, rökare, står på Trombyl. Fickvärden före och direkt efter behandling med Nd:YAG: mesialt 9/7, distalt 8/6, buccalt 5/4, lingualt 7/5. Notera hur laserbehandlingen ger en blödningsfri insyn i fickan (bild 3), vilket underlättar efterföljande SRP (bild 4).

Samtliga kliniska bilder är tagna vid samma behandlingstillfälle.

Röntgenbild

Före behandling

Under behandling

//

- Lasern biostimulerar vävnaden så att den regenererar snabbare. Inom några dagar bildas frisk vävnad och inom en vecka är allt läkt, berättar Talat Qadri

Patientfall före användning av laser

Precis efter behandling

2 veckor senare

Indikationer

Dental laser kan i princip användas till de flesta behandlingar, överallt i munnen utom där det finns amalgam. Den ger till exempel möjlighet att komma åt bakterier som annars kräver kirurgi för att få bort.

- En del bakterier går in i tandkötet och tar man inte bort dem kommer de snart tillbaka. Bakterier måste bygga upp sina kolonier, därför tar det lite tid innan de blir toxiska, men de finns ju där.

Tandköttsfickor minskar direkt med laserbehandling eftersom toppen av tandkötet tas bort, kanske 1-2 mm. Då blir det lättare att hålla rent och det blir också en bra läkning. Det finns många fördelar. Den här typen av behandling kan jämföras med lambå-teknik, där man öppnar, rensar och syr ihop, men med längre läkningstid och mer smärta för patienten. Jag gör samma sak utan operation och utan behov av suturer. Det går snabbt, gör mindre skada och är kostnadseffektivt.

Efter tandstensborttagning med scaler.

- Terpilasern reducerar postoperativ värk, stimulerar regeneration av tandkött och ben.

Talat Qadri rekommenderar särskilt att använda laser vid parodontit, tandköttsinflammation och även i mjukvävnad efter extrahering.

Inköpstips

För den som vill investera i en laser rekommenderar Talat Qadri att tandläkaren först analyserar vilket behov lasern ska uppfylla. - Det är en stor investering men en laser kan hålla i 20 år. Prata med någon som håller på

med laser för att se vad den ska användas till och vilken våglängd som behövs, föreslår han.

Idag finns flera olika typer av dental laser och kombinationslasrar.

Det finns tre olika typer av kirurgisk laser:

- Er-YAG-laser
- Nd: YAG-laser
- Diodlaser

Kombinationslasern Elexxion Delos innehåller både erbium-YAG laser och diodlaser.

Inga risker

Talat Qadri har inte sett någon biverkning med att använda dental laser. Däremot krävs

Forts. på sid. 8

fakta:

NAMN: Talat Qadri

TITEL: Tandläkare och doktor i laserterapi

PRAKTIK: I Enköping

ARBETAT MED LASER SEDAN: Investerade i terpilaser 1988 och neodym-laser (Nd:YAG) 1995

BEHANDLAT ANTAL PATIENTER MED LASER: Tusentals. Jag jobbar väldigt mycket med laser, cirka 70-80 procent av mina patienter laserbehandlas, för tandlossning i första hand.

BÄST RESULTAT UPPNÅS MED: Laserbehandling är överlägsen som tilläggsbehandling för att ta bort bakterier. Kan ta bort sjuk vävnad väldigt selektivt, det krävs ingen bedövning och läker snabbt.

Forts. från sid. 7

utbildning för att kunna hantera lasern och använda våglängd och dos på ett korrekt sätt.

- Varje typ av laser har sitt arbetsområde. I en kombinationslaser sitter två lasrar sammanbyggda i en enhet. Varje laser har en våglängd och varje våglängd har sin indikation. Den laser som jag använder för att ta bort bakterier med kan jag inte borra med. Det krävs en högre våglängd för att borra.

Patienter med borrarädd

När Talat Qadri har patienter som är rädda för tandläkarborren använder han en erbiumlaser för att ta bort karies. Erbiumlaser kan också vara ett bra hjälpmedel för att avlägsna tandsten.

- Det går bra, men det är litet långsammare. Sedan är frågan om patienten är beredd att betala mera för det. För patienter som är jätterädda för borren är det ett bra alternativ, men man måste boka in längre tid, konstaterar Talat Qadri. Vill du läsa hela Talats avhandling så finns den på www.kamidental.se.

Läkning efter extraktion utan laserbehandling:

Direkt efter extraktion

Efter en dag

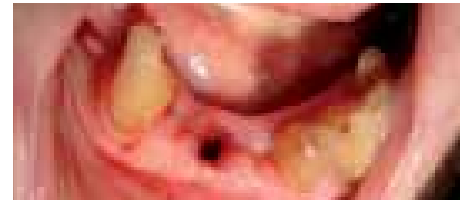

Efter två veckor

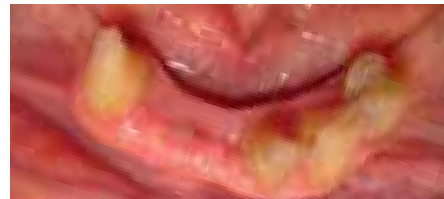
Läkning efter extraktion med terpilaserbehandling:

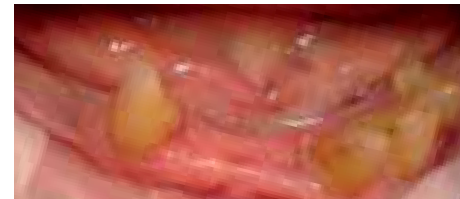
Direkt efter extraktion

Efter fem minuter

Efter en dag

Efter två veckor